

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Οκτωβρίου 2006

για την απαγόρευση της διάθεσης στην αγορά τυροπήγματος που παράγεται σε μια γαλακτοκομική εγκατάσταση στο Ηνωμένο Βασίλειο

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2006) 4877]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2006/694/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 53 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Δυνάμει του άρθρου 53 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002, όταν ένα τρόφιμο μπορεί να αποτελέσει σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία και ο κίνδυνος αυτός δεν μπορεί να περιορισθεί ικανοποιητικά με μέτρα που λαμβάνουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, η Επιτροπή αναστέλλει τη διάθεση στην αγορά ή τη χρήση του εν λόγω τροφίμου και θεσπίζει κάθε κατάλληλο προσωρινό μέτρο.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για την υγιεινή των τροφίμων ⁽²⁾ θεσπίζει γενικούς κανόνες για τους υπεύθυνους επιχειρήσεων τροφίμων όσον αφορά την υγιεινή των τροφίμων. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ θεσπίζει ειδικούς κανόνες υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης. Καθορίζει τους κανόνες που ισχύουν για τις πρώτες ύλες που μπορούν να διατίθενται στην αγορά και, ως εκ τούτου, να χρησιμοποιούνται στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων. Για τους σκοπούς των κανόνων αυτών, ως γαλακτοκομικά προϊόντα νοούνται τα μεταποιημένα προϊόντα που προέρχονται από τη μεταποίηση νωπού γάλακτος ή από την περαιτέρω μεταποίηση τέτοιων μεταποιημένων προϊόντων.
- (3) Το τμήμα ΙΧ, κεφάλαιο Ι, μέρος ΙΙΙ, σημείο 4 του παραρτήματος ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 853/2004 θεσπίζει τους όρους που πρέπει να ικανοποιούνται κατά την παρα-

γωγή και τη διάθεση νωπού γάλακτος στην αγορά. Βάσει των διατάξεων αυτών, οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων στο γαλακτοκομικό τομέα δεν επιτρέπεται να διαθέτουν στην αγορά νωπό γάλα που περιέχει κατάλοιπα αντιβιοτικών σε επίπεδα που υπερβαίνουν αυτά που καθορίζονται στα παραρτήματα Ι και ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, για τη θέσπιση κοινοτικής διαδικασίας για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης ⁽⁴⁾.

- (4) Το γάλα που δεν ανταποκρίνεται στα πρότυπα αυτά πρέπει να διατίθεται ως ζωικό παραπροϊόν της κατηγορίας 2, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ⁽⁵⁾.
- (5) Για τη συμμόρφωση με αυτές τις απαιτήσεις, οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων στο γαλακτοκομικό τομέα διενεργούν δοκιμές ταχείας διαλογής στο γάλα, πριν τη διάθεσή του στην αγορά. Οι δοκιμές αυτές αποσκοπούν στον προσδιορισμό της ύπαρξης καταλοίπων αντιβιοτικών και έχουν σχεδιαστεί για την παροχή θετικών αποτελεσμάτων στην περίπτωση που τα κατάλοιπα αυτά πλησιάζουν το ανώτατο όριο καταλοίπων, όμως δεν ποσοτικοποιούν το πραγματικό επίπεδο των υφιστάμενων καταλοίπων. Υπό αυτές τις συνθήκες, μόνο με μια δοκιμή εντοπισμού και ποσοτικοποίησης των καταλοίπων αντιβιοτικών μπορεί να διαπιστωθεί η μη υπέρβαση του ανώτατου ορίου καταλοίπων. Σε περίπτωση που δεν διενεργείται παρόμοια δοκιμή επιβεβαίωσης, το γάλα για το οποίο υπάρχει θετικό αποτέλεσμα από τη δοκιμή διαλογής κρίνεται επισφαλές.
- (6) Κατά τη διάρκεια μιας αποστολής επιθεώρησης που διεξήγαγε το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (ΓΤΚΘ) της Επιτροπής στο Ηνωμένο Βασίλειο, από τις 31 Μαΐου έως τις 13 Ιουνίου 2006, προέκυψαν πολλαπλά αποδεικτικά στοιχεία ότι νωπό γάλα που δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις υγιεινής διατίθεται στην αγορά και αποστέλνεται σε εγκεκριμένη εγκατάσταση τροφίμων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων για ανθρώπινη κατανάλωση.

⁽¹⁾ ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 575/2006 της Επιτροπής (ΕΕ L 100 της 8.4.2006, σ. 3).

⁽²⁾ ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 1· διορθωμένη έκδοση στην ΕΕ L 226 της 25.6.2004, σ. 3.

⁽³⁾ ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 55· διορθωμένη έκδοση στην ΕΕ L 226 της 25.6.2004, σ. 22.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 224 της 18.8.1990, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1231/2006 της Επιτροπής (ΕΕ L 225 της 17.8.2006, σ. 3).

⁽⁵⁾ ΕΕ L 273 της 10.10.2002, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 208/2006 της Επιτροπής (ΕΕ L 36 της 8.2.2006, σ. 25).

- (7) Στις 9 Ιουνίου 2006 διεξήχθη επιτόπια επίσκεψη του ΓΤΚΘ στις εγκαταστάσεις της εταιρείας Bowland Dairy Products Limited που εδρεύει στο Fulshaw Hoed Farm, Barrowford, Lancashire BB9 6RA («Bowland») και είναι εγκεκριμένη με τον αριθμό UK PE 023. Σύμφωνα με τις πληροφορίες της Επιτροπής, η εν λόγω επιχείρηση εξάγει σχεδόν όλη της την παραγωγή τυροπήγματος σε άλλα κράτη μέλη.
- (8) Από την επίσκεψη διαπιστώθηκε ότι οι πρώτες ύλες για την παρασκευή τυροπήγματος περιελάμβαναν νωπό γάλα που αποστέλλεται από κύριους συλλέκτες γάλακτος στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο είχε υποβαθμιστεί για διάφορους λόγους, όπως: παρουσία καταλοίπων αντιβιοτικών που διαπιστώθηκε ύστερα από δοκιμή διαλογής, μίξη γάλακτος και νερού λόγω του καθαρισμού των σωλήνων σε γαλακτοκομικές εγκαταστάσεις με απορρυπαντικά και απολυμαντικά («γάλα διεπαφής»), μόλυνση με χρώματα, πλεόνασμα θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος κατανάλωσης σε συσκευασίες το οποίο συλλέγεται από καταστήματα λιανικής. Σύμφωνα με την τεκμηρίωση της εταιρείας, το γάλα αυτό ταξινομείται κατά περίπτωση ως «γάλα επανάκτησης», «απόβλητο γάλα», γάλα «ακατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση» ή γάλα που συν-οδεύεται από πιστοποιητικά της ανάλυσης στα οποία αναφέρονταν ο λόγος ακαταλληλότητας του γάλακτος.
- (9) Από την επίσκεψη διαπιστώθηκε επίσης ότι μια δεύτερη δραστηριότητα περιελάμβανε τη συσκευασία σε κενό αέρος τυριού που δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις, το οποίο προερχόταν από μουχλιασμένο τυρί ή τυρί που περιείχε ξένα σώματα, όπως ελαστικά γάντια. Σύμφωνα με την τεκμηρίωση της εταιρείας, το εν λόγω υλικό ταξινομείται κατά περίπτωση ως «απόβλητο», «μολυσμένο τυρί» ή «απόβλητο παραγωγής».
- (10) Στις 20 Ιουνίου 2006 διενεργήθηκε έλεγχος της Υπηρεσίας Προτύπων Τροφίμων (Food Standards Agency) του Ηνωμένου Βασιλείου στις εγκαταστάσεις της Bowland. Εκείνη τη χρονική περίοδο η εγκατάσταση δεν λειτουργούσε. Η παραγωγή τυροπήγματος άρχισε και πάλι στις 26 Ιουνίου 2006.
- (11) Από την επιτόπια επίσκεψη στις 9 Ιουνίου 2006 και μετά, η Επιτροπή κοινοποίησε επανειλημμένα στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου τις επιφυλάξεις της όσον αφορά τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία από τις εν λόγω πρακτικές και σε πολλές περιπτώσεις συζητήθηκαν τα τεχνικά ζητήματα που συνδέονται με την αξιολόγηση της κατάστασης. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή και οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου συναντήθηκαν στις 4 Ιουλίου 2006 και είχαν μια ηχοδιασκεψή στις 18 Ιουλίου 2006 για να συζητήσουν τα θέματα αυτά. Στις 14 Σεπτεμβρίου 2006 έγινε ακόμη μια ηχοδιασκεψή, στην οποία συμμετείχαν και εκπρόσωποι του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για τα κατάλοιπα αντιβιοτικών. Στη συνέχεια, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου ενημέρωσαν την Επιτροπή, με επιστολή τους με ημερομηνία 15 Σεπτεμβρίου 2006, ότι είχαν εξετάσει εκ νέου τη θέση τους όσον αφορά τις δοκιμές, οδηγώντας την Επιτροπή στη θεώρηση ότι θα ανέλαμβαναν τις ενδεικνυόμενες ενέργειες. Ωστόσο, δεν το έπραξαν αυτό.
- (12) Το ΓΤΚΘ διενήργησε μια δεύτερη επίσκεψη επιθεώρησης στις εγκαταστάσεις της Bowland, στις 26 και 27 Σεπτεμβρίου 2006, για να ελέγξει τις νέες λειτουργικές διαδικασίες που εφαρμόζονταν μετά την πρώτη επιθεώρηση του ΓΤΚΘ και τον έλεγχο από την FSA. Οι επιθεωρητές του ΓΤΚΘ διαπίστωσαν ότι, από τις 26 Ιουνίου 2006 και μετά, οι αρμόδιες αρχές του ΗΒ δεν είχαν ελέγξει επιτόπου την εφαρμογή των όρων λειτουργίας που είχαν κοινοποιηθεί στη Bowland. Μεταξύ νέων προβλημάτων, όπως το ανθυγιεινό μηχανικό βούρτσισμα των συσκευασιών γάλακτος, η επίσκεψη επιβεβαίωσε επίσης ότι συνεχίζεται η χρήση γάλακτος που δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις υγιεινής που ορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία. Συγκεκριμένα, η επιχείρηση εξακολουθεί να λαμβάνει και να χρησιμοποιεί γάλα του οποίου το αποτέλεσμα της δοκιμής για την παρουσία καταλοίπων αντιβιοτικών, πριν από τη διάθεσή του στην αγορά, είναι θετικό ενώ δεν αποδεικνύεται ότι τα κατάλοιπα αυτά δεν υπερέβαιναν τα ανώτατα όρια καταλοίπων που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90.
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002, τα κράτη μέλη εκτελούν τη νομοθεσία για τα τρόφιμα, παρακολουθούν και επαληθεύουν εάν τηρούνται οι σχετικές απαιτήσεις της νομοθεσίας αυτής από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων και ζωοτροφών σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής. Για το σκοπό αυτό διατηρούν σύστημα επίσημων ελέγχων και άλλων δραστηριοτήτων όπως αρμόζει στις περιστάσεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η δημόσια επικοινωνία σε θέματα που αφορούν την ασφάλεια και τον κίνδυνο των τροφίμων και των ζωοτροφών, η εποπτεία της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών και άλλες δραστηριότητες παρακολούθησης που καλύπτουν όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής.
- (14) Από τα δεδομένα καθίσταται σαφές ότι, στην προκειμένη περίπτωση, οι αρχές του ΗΒ επανειλημμένα απέτυχαν να ανταποκριθούν στο καθήκον να ασκούν έλεγχο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτίθεται να κινηθεί συντόμως διαδικασία για παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 226 της Συνθήκης. Η Επιτροπή προτίθεται επίσης να ζητήσει τη λήψη των προσωρινών μέτρων που κρίνονται αναγκαία για την αποκατάσταση το συντομότερο δυνατό των ελέγχων στο γαλακτοκομικό τομέα εκ μέρους των αρχών του ΗΒ.
- (15) Ταυτόχρονα ωστόσο, για την Επιτροπή είναι αναγκαία η θέσπιση έκτακτων μέτρων ώστε να αντιμετωπιστεί ο άμεσος και σοβαρός κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία που προκαλείται από την παρουσία στην κοινοτική αγορά προϊόντων που προέρχονται από τη Bowland.
- (16) Νωπό γάλα που περιέχει αντιβιοτικές ουσίες καθ' υπέρβαση των ανώτατων ορίων καταλοίπων που ορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία είναι ακατάλληλο για ανθρώπινη χρήση και επισφαλές, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα εν λόγω ανώτατα όρια βασίζονται στο είδος και την ποσότητα των καταλοίπων που θεωρείται ότι δεν συνιστούν τοξικολογικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία. Λόγω των ιδιοτήτων

- των δραστικών ουσιών που χρησιμοποιούνται σε κτηνιατρικά φάρμακα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο οι τοξικολογικές ιδιότητες των ουσιών υπό τη στενότερη έννοια (όπως οι τερατογόνες, μεταλλαξιογόνες και καρκινογόνες επιδράσεις) αλλά και οι φαρμακευτικές τους ιδιότητες. Επίσης, ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού (1 % έως 10 %) έχει υπερευαίσθησια στην πενικιλίνη, άλλα αντιβιοτικά και μεταβολίτες αυτής και, ακόμη και σε πολύ χαμηλές συγκεντρώσεις, παρουσιάζει αλλεργικές αντιδράσεις (όπως δερματικά εξανθήματα, κνιδώσεις, άσθμα ή αναφυλακτική αντίδραση).
- (17) Επιπλέον, η μικροβιακή αντοχή ζωνοσογόνων βακτηριδίων που απομονώνονται από τρόφιμα αποτελεί ένα αυξανόμενο πρόβλημα για τη δημόσια υγεία. Υπάρχουν σαφή αποδεικτικά στοιχεία ότι η χρήση αντιβιοτικών σε ζώα παραγωγής τροφίμων επιδρά στην παρουσία ανθεκτικών βακτηριδίων σε ζώα και τρόφιμα και ότι η έκθεση του ανθρώπου σε αυτά τα ανθεκτικά βακτηρίδια έχει δυσμενείς συνέπειες για την ανθρώπινη υγεία. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι η τροφική οδός αποτελεί τον κυριότερο τρόπο μετάδοσης ανθεκτικών βακτηριδίων από ζώα παραγωγής τροφίμων στον άνθρωπο.
- (18) Η πρακτική που εφαρμόζεται στην εγκατάσταση Bowland να χρησιμοποιείται γάλα για το οποίο τα αποτελέσματα της δοκιμής, πριν από τη διάθεσή του στην αγορά, για την παρουσία καταλοίπων αντιβιοτικών είναι θετικά ενώ δεν έχει αποδειχθεί ότι τα κατάλοιπα αυτά δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια καταλοίπων που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90, είναι πιθανό να συνιστά σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία. Χημικές ουσίες όπως τα αντιβιοτικά και οι μεταβολίτες τους δεν καταστρέφονται, σε οποιαδήποτε επεξεργασία και αν υποβληθούν. Επομένως, τα προϊόντα που παράγονται από τη Bowland, με γάλα που περιέχει παρόμοιες ουσίες, οπωσδήποτε περιέχουν ποσότητες καταλοίπων για τα οποία τίθεται το ίδιο θέμα ασφάλειας.
- (19) Το ζήτημα αυτό τέθηκε υπόψη των κρατών μελών σε πολλές ευκαιρίες, ιδίως κατά τις συνεδριάσεις της μόνιμης επιτροπής για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων στις 18 Ιουλίου και 18 Σεπτεμβρίου 2006 και κατά τη συνεδρίαση μιας ειδικής ομάδας εργασίας στις 7 Σεπτεμβρίου 2006. Όλα τα κράτη μέλη, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο, υποστήριξαν την αξιολόγηση της Επιτροπής.
- (20) Με επιστολή της στις 4 Οκτωβρίου 2006, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Bowland για την πρόθεσή της να υποβάλει σχέδιο πρότασης στη μόνιμη επιτροπή για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων βάσει του άρθρου 53 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002. Η Bowland απάντησε στην Επιτροπή με επιστολή της με ημερομηνία 5 Οκτωβρίου και με ηλεκτρονική επιστολή με ημερομηνία 6 Οκτωβρίου. Στις επιστολές αυτές επαναλαμβάνονταν η θέση της επιχείρησης για το θέμα της παρουσίας καταλοίπων αντιβιοτικών στο γάλα και δεν υποβάλλονταν νέα στοιχεία που να αποδεικνύουν την εξάλειψη του κινδύνου για τη δημόσια υγεία από τα εν λόγω προϊόντα.
- (21) Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα αποτελέσματα της τελευταίας επιθεώρησης του ΓΤΚΘ στις 26 και 27 Σεπτεμβρίου 2006 και συνεκτιμώντας την παρουσία του προϊόντος σε πολλά κράτη μέλη, ότι ο κίνδυνος δεν μπορεί να περιοριστεί ικανοποιητικά παρά μόνο με τη λήψη μέτρων σε επίπεδο Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης της διάθεσης στην αγορά των εν λόγω προϊόντων. Λόγω της σοβαρότητας του κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία, τα μέτρα αυτά πρέπει να εφαρμοστούν άμεσα.
- (22) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα αναθεωρηθούν από τη στιγμή που θα προκύψουν νέες πληροφορίες από τις οποίες θα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία, ιδίως βάσει μέτρων που θα λάβουν οι αρχές του ΗΒ.
- (23) Η Επιτροπή θα εξετάσει την ανάληψη περαιτέρω δράσης εάν υπάρξουν αποδεικτικά στοιχεία ότι παρόμοιες πρακτικές εφαρμόζονται σε άλλες εγκαταστάσεις.
- (24) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τα κράτη μέλη απαγορεύουν τη διάθεση στην αγορά κάθε τυροπήγματος που παράγεται από τη Bowland Dairy Products Limited, η οποία είναι εγκεκριμένη με τον αριθμό UK PE 23 και εδρεύει στο Fulshaw Hoar Farm, Barrowford, Lancashire BB9 6RA, και εντοπίζουν, παρακρατούν και απομακρύνουν όλες τις εναπομένουσες ποσότητες τυροπήγματος αυτής της προέλευσης.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 13 Οκτωβρίου 2006.

Για την Επιτροπή
Μάρκος ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ
Μέλος της Επιτροπής